DOMSTOLENS DOM (femte avdelningen)
den 7 maj 1998 *

I mål C-401/96 P,

Somaco SARL, Fort-de-France (Frankrike), företrätt av advokaten Jean-Claude Fourgoux, Paris, delgivningsadress: advokatbyrån Pierrot Schiltz, 4, rue Béatrix de Bourbon, Luxemburg,

klagande,

angående överklagande av dom meddelad den 18 september 1996 av förstainstansrätten (fjärde avdelningen i utökad sammansättning) i mål T-387/94, Asia Motor France m. fl. mot kommissionen (REG 1996, s. II-961), i vilket det förs talan om upphävande av sagda dom,

i vilket den andra parten är:

Europeiska gemenskapernas kommission, företrädd av Berend Jan Drijber, rättstjänsten, i egenskap av ombud, biträdd av advokaten Hervé Lehman, Paris, delgivningsadress: rättstjänsten, Carlos Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg, Luxemburg,

meddelar

* Rättegångsspråk: franska.

DOMSTOLEN (femte avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden C. Gulmann (referent) samt domarna M. Wathelet, D. A. O. Edward, P. Jann och L. Sevón,

generaladvokat: G. Tesauro,
justitiesekreterare: R. Grass,

med hänsyn till referentens rapport,

och efter att den 18 december 1997 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Somaco SARL (nedan kallat Somaco) har genom ansökan, som inkom till domstolens kansli den 19 december 1996, med stöd av artikel 49 i EG-stadgan för domstolen överklagat förstainstansrättens dom av den 18 september 1996 i mål T-387/94, Asia Motor France m. fl. mot kommissionen (REG 1996, s. II-961, nedan kallad den överklagade domen), genom vilken förstainstansrätten dels ogillade sökandens yrkanden avseende ogiltigförklaring av kommissionens beslut av den 13 oktober 1994 (nedan kallat det omtvistade beslutet) om avslag på ett klagomål som Somaco ingivit den 5 juni 1990, dels avvisade bolagets skadeståndsyrkande.

Bakgrund och förfarandet vid förstainstansrätten

2 Det framgår av den överklagade domen att Asia Motor France och tre andra företag, som i det franska moderlandet importerar och säljer japanska bilar som har

satts i fri omsättning i andra medlemsstater i gemenskapen, ansåg sig missgynnas av otillåten samverkan mellan fem företag om importerar japanska bilar till Frankrike (närmare bestämt Sidat Toyota France, Mazda France Motors, Honda France, Mitsubishi Sonauto och Richard Nissan SA), varför de den 18 november 1985 och den 29 november 1988 ingav klagomål till kommissionen avseende en överträdelse av bland annat artikel 85 i EEG-fördraget.

3 Företagen gjorde i huvudsak gällande att de fem ovannämnda importörerna av japanska bilar gentemot den franska förvaltningen hade åtagit sig att på den franska marknaden inte sälja ett större antal bilar än tre procent av det antal motorfordon som under föregående kalenderår hade registrerats inom hela det franska territoriet. De fem importörerna skulle enligt klagandena ha överenskommit att fördela denna andel mellan sig enligt i förväg fastställda regler och att utesluta alla andra företag som i Frankrike ville sälja fordon av japanskt ursprung av andra märken än dem som de påstått samverkande företagen sålde.

4 Till följd av dessa klagomål begärde kommissionen i skrivelse av den 9 juni 1989 upplysningar av importörerna i fråga. I skrivelse av den 20 juli 1989 uppmanade generaldirektoratet för industrifrågor vid det franska ministeriet för industri, infrastruktur, bostäder, transporter och turism importörerna att inte besvara en av de frågor som kommissionen hade ställt och konstaterade att "[k]ommissionen har i skrivelsen begärt att [dessa skulle] överlämna information om den politik som den franska statsmakten tillämpar angående import av japanska fordon" och att det "[inte ankom på dem] att i dessa myndigheters ställe och för deras räkning svara kommissionen".

5 Kommissionen begärde därefter upplysningar av de franska myndigheterna. Den 28 november 1989 besvarade de franska myndigheterna denna begäran genom att i huvudsak anföra att de berörda företagen inte hade någon autonomi vid tillämpningen av denna reglering.

6 Efter att de fyra sökandena den 20 mars 1990 hade väckt passivitets- och skadeståndstalan, underrättade kommissionen dem genom skrivelse av den 8 maj 1990 i enlighet med artikel 6 i kommissionens förordning nr 99/63/EEG av den 25 juli 1963 om sådana förhör som avses i artikel 19.1 och 19.2 i rådets förordning nr 17 (EGT 127, 1963, s. 2268; svensk specialutgåva, område 8, volym 1, s. 32) om att kommissionen inte avsåg att bifalla deras klagomål och anmodade dem att inkomma med eventuella synpunkter på detta. Den 29 juni 1990 inkom dessa sökande med yttranden till kommissionen, i vilka de vidhöll att klagomålet var välgrundat.

7 Under tiden hade Somaco den 5 juni 1990 inkommit med ett liknande klagomål till kommissionen, vilket grundade sig på artikel 85 i fördraget och bland annat riktade sig mot åtgärder som hade vidtagits av bolagen CCIE, SIGAM, SAVA, SIDA och Auto GM, samtliga etablerade i Lamentin (Martinique) och samtliga återförsäljare och importörer på denna ö av fordon av märkena Toyota, Nissan, Mazda, Honda respektive Mitsubishi.

8 Genom skrivelse av den 9 augusti 1990 underrättade kommissionen, med hänvisning till sin skrivelse till de fyra andra klagandena av den 8 maj 1990, Somaco om att den inte avsåg att bifalla dess klagomål och anmodade i enlighet med artikel 6 i förordning nr 99/63 bolaget att inkomma med synpunkter i detta avseende. Somaco vidhöll i skrivelse av den 28 september 1990 att klagomålet var välgrundat.

9 Genom skrivelse av den 5 december 1991 underrättade kommissionen de fem företagen i fråga (nedan kallade klagandena) om att deras klagomål hade avslagits. Avslaget grundades på två skäl. Enligt det första utgjorde de fem ifrågavarande importörernas handlande en väsentlig del av den franska statsmaktens politik i fråga om import av japanska motorfordon till Frankrike. Myndigheterna fastställde inom ramen för denna politik inte bara det totala antalet fordon som fick importeras varje år till Frankrike, utan även närmare regler om hur detta antal skulle fördelas. För det andra angavs att det inte fanns något samband mellan sökandenas intresse i saken och den påstådda överträdelsen, eftersom en eventuell tillämpning av artikel 85 inte skulle kunna avhjälpa de förhållanden som sökandena ansåg sig missgynnas av.

10 Den 4 februari 1992 väcktes vid förstainstansrätten talan om ogiltigförklaring mot kommissionens beslut av den 5 december 1991. Förstainstansrätten ogiltigförklarade i dom av den 29 juni 1993 i målet Asia Motor France m. fl. mot kommissionen (T-7/92, REG 1993, s. II-669, nedan kallad domen i målet Asia Motor France II) beslutet i den del detta avsåg artikel 85 i fördraget. Förstainstansrätten, som bland annat undersökte ett protokoll från ett möte den 19 oktober 1987 mellan representanter från olika ministerier, i vilket de berörda återförsäljarna på Martinique deltog, och ett avtalsprotokoll som fanns bifogat detta protokoll, konstaterade att det första skälet för avslag grundade sig på en oriktig bedömning av de faktiska och rättsliga omständigheter som kommissionen hade att bedöma. Vad beträffar det andra skälet för avslag ansåg förstainstansrätten att det innebar en felaktig rättstillämpning.

11 Till följd av denna dom översände kommissionen den 25 augusti 1993 en ny begäran om upplysningar till de franska myndigheterna och till de återförsäljare på Martinique som avsågs i Somacos klagomål av den 5 juni 1990.

12 Den 10 januari 1994 översände kommissionen till klagandena ett meddelande enligt artikel 6 i förordning nr 99/63. Kommissionen tillställde dem en kopia av de svar som hade lämnats på ovannämnda begäran om upplysningar och erbjöd dem möjlighet att ta del av de skriftliga bevis som hade ingivits till den. Klagandena yttrade sig i skrivelse av den 9 mars 1994 över detta meddelande.

13 Genom skrivelse av den 13 oktober 1994 underrättade kommissionen klagandena om det omtvistade beslutet. I detta beslut erinrade kommissionen inledningsvis om ordalydelsen av beslutet av den 5 december 1991. Därefter konstaterade kommissionen att förstainstansrätten i domen i målet Asia Motor France II hade ifrågasatt de slutsatser som kommissionen hade dragit, huvudsakligen på grundval av handlingar från det franska departementet Martinique. Det var således dessa handlingar som avsågs med den nya begäran om upplysningar som hade riktats till de franska myndigheterna respektive till importörerna på Martinique.

14 Därefter konstaterade kommissionen även att undersökningen av svaren på dess nya begäran om upplysningar bekräftade att de franska myndigheterna redan

år 1977 hade infört en statlig importreglering avseende fordon från tredje land. Således hade industriministeriet i Paris beviljat fem importörer ensamrätt att företräda de fem märkena Honda, Toyota, Mazda, Mitsubishi respektive Nissan och i denna egenskap erhöll var och en av importörerna varje år en underrättelse från ministeriet om det högsta totala antalet fordon av importörens märke som fick importeras (tre procent av marknaden för det franska moderlandet och 15 procent för departementet Martinique).

15 Kommissionen förklarade att det var mot bakgrund därav som ett möte hade hållits på Martinique den 19 oktober 1987, vilket gav upphov till ett mötesprotokoll till vilket bifogades ett avtalsprotokoll, vilka hade ingivits till förstainstansrätten i målet Asia Motor France II. Kommissionen angav emellertid att det i själva verket förhöll sig så, att detta möte hölls på kallelse av departementsstyrelsen (le Préfet) och att det enda syftet med mötet var att avgöra den närliggande frågan om hur bolaget CCIE, lokal företrädare för Toyota, skulle "återställa" 487 fordon som det sedan år 1982 hade sålt utöver det antal importerade fordon som det hade tilldelats. Kommissionen konstaterade därför att handlingarna sedda i sitt sammanhang inte rubbade den uteslutande statliga karaktären hos importregleringen och dess tillämpning.

16 Kommissionen angav dessutom att det förhöll sig på samma sätt med de övriga handlingar som angavs i domen i målet Asia Motor France II, varför det på ett tillfredsställande sätt framgick att de aktuella importörerna, och i synnerhet de på Martinique, inte hade något handlingsutrymme vid genomförandet av importregleringen i fråga. Under dessa omständigheter fann kommissionen inte skäl att göra ändring i sitt beslut om avslag på klagomålen i den del dessa gällde fastställelse av att det förelåg en konkurrensbegränsande samverkan i den mening som avses i artikel 85 i fördraget.

17 Under dessa omständigheter väckte klagandena talan om ogiltigförklaring och skadeståndstalan vid förstainstansrätten. De yrkade bland annat att förstainstansrätten skulle ogiltigförklara det omtvistade beslutet och förplikta gemenskapen att ersätta dem för den skada de åsamkats. Klagandena anförde två grunder, varav den ena avsåg en uppenbart oriktig bedömning och den andra en brist i motiveringen.

Den överklagade domen

18 Vad beträffar klagandenas grund avseende frågan huruvida kommissionens bedömning var uppenbart oriktig, beslutade förstainstansrätten i punkt 58 att undersöka var för sig det handlande som angavs i klagomålen avseende import till det franska moderlandet och det handlande som angavs i klagomålet avseende import till Martinique.

19 Vad gäller anmärkningarna mot de företag som importerar till det franska moderlandet erinrade förstainstansrätten i punkt 60 om den fasta rättspraxis som avser frågan huruvida ett företags handlande kan falla utanför tillämpningsområdet för artikel 85.1 i fördraget på grund av att företaget inte har tillräcklig autonomi. Förstainstansrätten konstaterade i punkt 61 bland annat att om det inte finns något samband mellan, å ena sidan, en tvingande föreskrift som kan påverka konkurrensen inom den gemensamma marknaden och handeln mellan medlemsstater och, å andra sidan, sådana förfaranden av företag som avses i artikel 85.1, faller företagens efterlevnad av en sådan föreskrift utanför tillämpningsområdet för artikel 85.1. I ett sådant fall har nämligen de ekonomiska aktörerna inte den grad av autonomi som förutsätts i artikel 85.1 i fördraget.

20 Förstainstansrätten konstaterade därefter i punkt 62 med avseende på det dåvarande fallet att de franska myndigheterna i sitt svar på begäran om upplysningar från kommissionen hade bekräftat att de år 1977 hade beslutat att vidta åtgärder för att begränsa införseln av japanska fordon till tre procent av marknaden i det franska moderlandet och att de i detta sammanhang hade beslutat att fördela den medgivna importvolymen mellan de fem importörer med importtillstånd som då fanns på marknaden på grundval av de marknadsandelar som dessa importörer hade vid den tidpunkten. De franska myndigheterna hade även bekräftat att de genomförde denna politik genom att varje år underrätta varje importör om det exakta antal fordon som motsvarade denne importörs kvot och anmoda denne att inte importera fordon utöver detta antal.

21 Förstainstansrätten undersökte därefter i punkt 63 om det omtvistade beslutet gav stöd för uppfattningen att de franska myndigheterna hade ålagt de företag som avsågs i klagomålen denna importreglering på ett sådant sätt att de därigenom hade berövat de sistnämnda all autonomi. I det avseendet konstaterade förstainstansrätten först av allt att de franska myndigheterna själva hade medgivit att det inte fanns någon bestämmelse i fransk rätt som ålade de företag som importerade japanska bilar till det franska moderlandet att vidta de handlingar som påtalats i klagomålen. Eftersom det inte fanns någon tvingande föreskrift som ålade företagen att vidta de påtalade handlingarna, ansåg förstainstansrätten i punkt 65 att kommissionen kunde avslå klagomålen på grund av de ifrågavarande företagens bristande autonomi endast om det på grundval av objektiva, relevanta och samstämmiga indicier framgick att företagen ensidigt hade ålagts att agera på detta sätt av de nationella myndigheterna genom påtryckningar som företagen inte hade kunnat stå emot, såsom hot om statliga åtgärder som kunde orsaka dem stora förluster.

22 I det avseendet konstaterade förstainstansrätten i punkt 66 att kommissionen hade grundat det omtvistade beslutet, såvitt det avsåg klagomålen rörande import av japanska bilar till det franska moderlandet, på samma omständigheter som den hade anfört till stöd för sin slutsats i det tidigare beslutet av den 5 december 1991, att de ekonomiska aktörerna i fråga inte hade någon autonomi eller något "handlingsutrymme". De omständigheter som kommissionen hade betecknat som "nya uppgifter" rörde således enbart förhållandena på Martinique. De svar som de franska myndigheterna hade lämnat på den nya begäran om upplysningar tillhandahöll inte någon uppgift som kunde ge stöd åt eller uttryckligen bekräfta uppfattningen att importörerna i fråga inte kunde klandras i något avseende och att de enbart hade vidtagit åtgärder som hade beslutats av statsmakten, utan att därvid ha något handlingsutrymme.

23 Under dessa omständigheter konstaterade förstainstansrätten i punkt 68 att det inte fanns någon uppgift i akten som visade att importörerna faktiskt hade utsatts för sådana påtryckningar och att någon undersökning beträffande denna omständighet inte hade företagits hos de franska myndigheterna eller hos importörerna i det franska moderlandet.

24 Förstainstansrätten fann på grund därav och med hänsyn till vad den hade fastslagit i domen i målet Asia Motor France II att det omtvistade beslutet, i avsaknad av nya uppgifter om den i det franska moderlandet tillämpliga importregleringen, inte grundade sig på objektiva, relevanta och samstämmiga indicier som visade att de franska myndigheterna ensidigt hade utövat påtryckningar på företagen som dessa företag inte hade kunnat stå emot i syfte att förmå dem att agera på det i klagomålen påtalade sättet. Följaktligen konstaterade förstainstansrätten i punkt 71 att kommissionen hade gjort sig skyldig till en uppenbart oriktig bedömning av de faktiska omständigheterna, varför den i punkt 72 ogiltigförklarade det omtvistade beslutet i den del detta innebar avslag på klagomålen avseende det franska moderlandet.

25 Vad sedan beträffade Somacos klagomål av den 5 juni 1990, i vilket företaget ifrågasatte återförsäljarnas handlande avseende Martinique, erinrade förstainstansrätten i punkt 73 om att det av klagomålet framgick att Somaco hade bildats i juni 1988 i syfte att bedriva import av japanska och koreanska fordon av märkena Daihatsu, Isuzu, Hyundai, Suzuki och Subaru till Martinique. Somaco hade i sitt klagomål gjort gällande att det var offer för en otillåten konkurrensbegränsande samverkan mellan återförsäljarna för de japanska märkena Toyota, Honda, Mazda, Mitsubishi och Nissan och att dessa återförsäljare "mellan sig [delade] upp marknaden, vilken av förvaltningen fastställts till 15 procent av antalet registrerade fordon, på bekostnad av bolaget Somaco som har uteslutits från marknaden". Somaco ingav två handlingar till stöd för sitt klagomål, nämligen protokollet från mötet av den 19 oktober 1987 mellan representanter från olika ministerier och avtalsprotokollet som bifogades detta protokoll.

26 Vad beträffar importen av japanska bilar till Frankrike, varav Martinique utgör ett departement, noterade förstainstansrätten i punkt 75 att de franska myndigheterna i sitt svar av den 11 november 1993 på kommissionens begäran om upplysningar av den 25 augusti 1993 hade förklarat att enbart fem importörer som företrädde märkena Toyota, Honda, Mitsubishi, Mazda och Nissan hade fått importtillstånd i Frankrike. Dessutom påpekade förstainstansrätten i punkt 76 att det även var ostridigt att dessa importörer med importtillstånd var exklusivt behöriga att utfärda intyg om överensstämmelse för återförsäljarna på Martinique samt att innehav av ett intyg om överensstämmelse var ett nödvändigt villkor för registrering av ett importerat fordon på Martinique.

27 Förstainstansrätten hävdade i punkt 77 att systemet — oavsett om det ensidigt hade införts av de franska myndigheterna eller om det grundade sig på ett avtal mellan de fem importörerna med importtillstånd och de franska myndigheterna — hindrade bolag som ville importera japanska bilar av andra märken till Frankrike (det franska moderlandet och Martinique) från att få tillträde till marknaden. Att bolaget Somaco inte hade möjlighet att saluföra bilar av märkena Daihatsu, Isuzu, Suzuki och Subaru på Martinique kunde således inte under några omständigheter vara en följd av en eventuell konkurrensbegränsande samverkan mellan de martiniquanska återförsäljare som avsågs med klagomålet.

28 Förstainstansrätten konstaterade därefter i punkt 78 att kommissionen i det omtvistade beslutet hade granskat de i klagomålet framställda anmärkningarna, trots att den hade kunnat göra gällande att Somaco saknade intresse av att få den påstådda överträdelsen fastslagen. Efter att beslutet av den 5 december 1991 hade blivit ogiltigförklarat, inledde kommissionen en ny undersökning. Efter att ha granskat svaren på begäran om upplysningar avslog kommissionen klagomålet, under åberopande av bland annat att återförsäljarna saknade autonomi vid genomförandet av importregleringen i fråga.

29 Förstainstansrätten erinrade i det avseendet i punkt 79 om att den i punkt 55 i domen i målet Asia Motor France II hade slagit fast att detta avslagsskäl grundade sig på en uppenbart oriktig bedömning av de faktiska omständigheterna. Den beslutade följaktligen att undersöka huruvida de nya uppgifter som hade inhämtats vid den undersökning som hade utförts efter den domen var av sådan beskaffenhet att handlingarna, som förstainstansrätten efter en första analys hade tillmätt ett högt bevisvärde för att det sannolikt förelåg en gemensam partsavsikt, kunde komma att ställas i ny dager.

30 Förstainstansrätten konstaterade i punkt 80 att de företag på Martinique som var återförsäljare av japanska bilar inte ålades det i klagomålet påtalade handlandet genom någon föreskrift och förklarade i punkt 81 att det följaktligen fanns skäl att undersöka huruvida det på grundval av objektiva, relevanta och samstämmiga indicier framgick att de nationella myndigheterna, i syfte att få återförsäljarna att vidta det i klagomålet påtalade handlandet, på återförsäljarna i fråga ensidigt hade utövat påtryckningar som de inte hade kunnat stå emot.

31 Förstainstansrätten undersökte således i punkt 84 de handlingar som kommissionen ansåg utgöra "nya uppgifter" och konstaterade att det av handlingarna i målet och i synnerhet av en skrivelse av den 19 augusti 1982 från statssekreteraren hos ministern för Frankrikes utomeuropeiska områden framgick att de franska myndigheterna ensidigt hade ålagt de lokala återförsäljarna en total kvot på 15 procent av de på Martinique registrerade fordonen, att omständigheten att återförsäljarna saknade autonomi bekräftades av att begränsningen av importen av japanska bilar till 15 procent av den martiniquanska marknaden minskade återförsäljarnas marknad med 50 procent och att det inte hade bestridits att andelen japanska bilar som importerades till Martinique var närmare 30 procent innan den påtalade importregleringen infördes.

32 Förstainstansrätten konstaterade dessutom i punkt 85 att det framgick av de handlingar som kommissionen hade ingivit att myndigheterna under samma period hade delat upp den totala kvoten på 15 procent mellan de märken som företräddes av de fem återförsäljare som avsågs i klagomålet och att omständigheten att de individuella kvoterna för varje återförsäljare fastställdes av myndigheterna även bekräftades av en skrivelse av den 3 september 1986 till departementsstyrelsen för Martinique från återförsäljaren av bilar av märket Nissan, i vilken återförsäljaren klagade på "att den kvot som tilldelats [honom var] för liten och inte [tillät hans] företag att utveckla sig normalt, vilket [framgick] av att dess verksamhet konstant [minskade]".

33 Förstainstansrätten konstaterade vidare i punkt 86 att det system som sålunda införts av myndigheterna var vattentätt till följd av att de fem importörerna som hade tillstånd att till det franska moderlandet importera japanska bilar, i överensstämmelse med de instruktioner som de nationella myndigheterna hade lämnat, skickade intyg om överensstämmelse till respektive återförsäljare på Martinique för "deras" märke i enbart det antal som exakt motsvarade den kvot som hade fastställts för dem. Förstainstansrätten påpekade i punkt 87 att med hänsyn till den omständigheten att importörerna med importtillstånd för de fem japanska märkena hade exklusiv behörighet att till återförsäljarna på Martinique utfärda intyg om överensstämmelse och att innehav av ett intyg om överensstämmelse utgjorde ett nödvändigt villkor för registrering på Martinique av ett importerat fordon, kunde de martiniquanska återförsäljarna inte göra annat än att acceptera följderna av det system som införts av de nämnda importörerna och de franska myndigheterna.

34 Förstainstansrätten konstaterade således i punkt 88 att kommissionens slutsats, att de återförsäljare på Martinique som avsågs i Somacos klagomål "inte hade någon autonomi vid genomförandet av importregleringen i fråga", vid en första anblick grundade sig på objektiva, relevanta och samstämmiga indicier.

35 Förstainstansrätten angav därefter i punkt 89 att det fanns skäl att undersöka huruvida sökandena hade visat att det fanns "avvikande" uppgifter som bevisade att återförsäljarna av japanska fordon hade en viss grad av autonomi i fråga om fördelningen av den totala kvot på 15 procent som de franska myndigheterna hade fastställt för import till Martinique av japanska bilar.

36 Förstainstansrätten undersökte i det avseendet för det första protokollet från mötet den 19 oktober 1987 mellan representanter från olika ministerier samt det avtalsprotokoll som bifogats protokollet. Förstainstansrätten erinrade i punkt 91 om att själva ordalydelsen av dessa handlingar var ägnad att leda till uppfattningen att de återförsäljare av japanska fordon som avsågs i klagomålet hade inlett en konkurrensbegränsande samverkan beträffande fördelningen av den av den franska förvaltningen fastställda kvoten på 15 procent och att den i domen i målet Asia Motor France II, med utgångspunkt i ordalydelsen av dessa handlingar, hade funnit att de "vid en första anblick [utgjorde] ett tungt vägande indicium för att det verkligen [var] fråga om ett självständigt handlande" av de ekonomiska aktörerna i fråga.

37 Förstainstansrätten påpekade emellertid i punkt 92 att kommissionen i det omtvistade beslutet hade förklarat att protokollet från mötet den 19 oktober 1987 mellan företrädare för olika ministerier och det avtalsprotokoll som bifogats protokollet, med hänsyn till de nya uppgifter som hade kommit till dess kännedom vid den undersökning som den genomfört efter att domen i målet Asia Motor France II hade avkunnats, inte förändrade importregleringens uteslutande statliga karaktär.

38 Förstainstansrätten konstaterade i punkt 93 att Toyotas återförsäljare på Martinique mellan åren 1982 och 1986 i väsentlig utsträckning hade överskridit den honom tilldelade kvoten med hjälp av provisoriska registreringsskyltar (registreringsskyltar märkta "WW"). Förstainstansrätten påpekade även, i punkt 94, att det av handlingarna i målet framgick att de franska myndigheterna, efter att ha

konstaterat att denne återförsäljare hade missbrukat systemet för provisorisk registrering, senast i mars 1987 hade beslutat att för framtiden koppla utfärdandet av provisoriska registreringsbevis (WW) till den för varje märke tilldelade kvoten.

39 Under dessa omständigheter ansåg förstainstansrätten i punkt 95 att kommissionen skäligen hade kunnat komma till den uppfattningen att mötet den 19 oktober 1987, som hållits på initiativ av departementsstyrelsen för regionen Martinique, även utgjorde ett uttryck för myndighetens vilja att se till att det av styrelsen ensidigt införda importsystemet efterlevdes. Visserligen hänvisades det i avtalsprotokollet till ett tak på 15 procent och till en fördelning av dessa 15 procent. Detta innebar emellertid inte nödvändigtvis att återförsäljarna hade inlett en konkurrensbegränsande samverkan som omfattas av artikel 85.1 i fördraget. De handlingar som hade kommit fram under den nya undersökningen gav nämligen stöd för uppfattningen att återförsäljarna ansåg det nödvändigt att "kodifiera" den icke-skriftliga importpolitik som myndigheterna ensidigt hade ålagt dem sedan år 1982, i syfte att i framtiden undvika problem liknande dem som hade orsakats av återförsäljaren för märket Toyota.

40 Förstainstansrätten ansåg följaktligen i punkt 96 att klagandena inte hade visat att kommissionen hade gjort sig skyldig till en uppenbart oriktig bedömning av de faktiska omständigheterna. Förstainstansrätten undersökte även, i punkt 97, vissa andra handlingar som hade åberopats av klagandena och konstaterade att ingen av handlingarna kunde vederlägga kommissionens uppfattning att återförsäljarna på Martinique "saknade all autonomi vid genomförandet av importregleringen i fråga". Förstainstansrätten drog således i punkt 100 slutsatsen att klagandenas yrkanden om ogiltigförklaring, som grundade sig på att kommissionen hade gjort en uppenbart oriktig bedömning av de faktiska omständigheterna, inte kunde vinna bifall i den del de avsåg kommissionens beslut att avslå Somacos klagomål av den 5 juni 1990.

41 Vad slutligen avsåg skadeståndsyrkandena, påpekade förstainstansrätten i punkt 107 bland annat att det av rättspraxis framgick att en ansökan om ersättning för skador som har vållats av en gemenskapsinstitution, för att kunna tas upp till sakprövning måste innehålla uppgifter som gör det möjligt att identifiera det handlande som sökanden lägger institutionen till last och skälen till att han anser att det

finns ett orsakssamband mellan detta handlande och den skada som han påstår sig ha lidit och arten och omfattningen av denna skada.

42 Förstainstansrätten konstaterade i det avseendet i punkt 109 att de argument som klagandena i dåvarande fall hade anfört i sin ansökan till stöd för skadeståndsyrkandena kunde sammanfattas på följande sätt:

"Klagandeföretagen skiljer mellan den skada som kan tillskrivas det förhållningssätt som de samverkande företagen och den franska regeringen har intagit och den skada som direkt knyter an till kommissionens ansvar.

Den totala skada som företagen har lidit till följd av samverkan i fråga kan i dag beräknas uppgå till följande summor:

Asia Motor France:	259 552 000 ecu
Jean-Michel Cesbron:	244 292 000 ecu
Monin Automobiles:	82 231 000 ecu
EAS:	76 177 000 ecu
Somaco:	2 153 500 ecu

Den skada, jämte lagstadgad ränta på beloppet, som kommissionen till följd av förseningar och rättsstridiga beslut är ansvarig för, kan skäligen uppskattas till ränta på dessa belopp enligt den räntesats som gemenskapen vanligtvis tillämpar (9,75 procent) från dagen för avslagsbeslutet av den 5 december 1991 till dess att domen meddelas."

43 Förstainstansrätten ansåg i punkt 110 att varken de argument som klagandena hade anfört eller ansökan betraktad i dess helhet gjorde det möjligt att med erforderlig klarhet och precision identifiera de ansvarsgrundande handlingar som tillskrivs

kommissionen eller arten av den skada som sökandena påstår sig ha lidit. Följaktligen avvisade förstainstansrätten i punkt 111 skadeståndsyrkandena.

Överklagandet

44 Somaco har i sitt överklagande yrkat att domstolen skall

1) upphäva den överklagade domen i den del Somacos yrkande om ogiltigförklaring och om skadestånd lämnas utan bifall,

2) med stöd av artikel 54 i domstolens stadga:

— ogiltigförklara det omtvistade beslutet i den del Somacos klagomål avslås,

— med stöd av artiklarna 178 och 215 i EG-fördraget förplikta kommissionen att ersätta den skada som företaget har åsamkats av denna institution och således fastställa skadeståndet till ett belopp som motsvarar ränta med 9,75 procent på det belopp till vilket den huvudsakliga skadan har uppskattats, räknat från avslagsbeslutet av den 5 december 1991 till dess att domen meddelades, samt

3) förplikta kommissionen att ersätta både rättegångskostnaderna i förevarande mål och i det mål som ledde fram till den överklagade domen.

45 Kommissionen har yrkat att överklagandet och samtliga Somacos yrkanden skall ogillas samt att sagda företag skall förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna. Vad beträffar Somacos yrkanden om ogiltigförklaring har kommissionen även framställt en invändning om rättegångshinder.

Domstolens bedömning

Upptagande till sakprövning

46 I sin svarsskrivelse har kommissionen gjort gällande att de yrkanden om ogiltigförklaring som Somaco framställt i överklagandet inte kan tas upp till sakprövning, eftersom de inte uppfyller de krav som i detta avseende ställs upp i domstolens rättspraxis.

47 Kommissionen har för det första hävdat att denna del av överklagandet inte klart anger vilka grunder som åberopas och hänvisar till de grunder som förts fram inom ramen för förfarandet vid förstainstansrätten. För det andra har den påpekat att Somacos argument innebär ett ifrågasättande av förstainstansrättens bedömning av de faktiska omständigheterna. Kommissionen har bland annat preciserat att enligt Somacos överklagande skulle förstainstansrätten i domskälen inte ha angivit några omständigheter som är kännetecknande för påtryckningar som företagen inte kunnat stå emot och som skulle motivera att företag som är verksamma på den martiniquanska marknaden behandlas annorlunda än företag som är verksamma inom det franska moderlandet. Kommissionen anser även att Somaco, genom att hävda att förstainstansrätten har missuppfattat bevisningen, i själva verket begär att domstolen skall bedöma bevismaterial som redan har underställts förstainstansrätten.

48 Det bör erinras om att enligt artikel 51 första stycket i EG-stadgan för domstolen skall ett överklagande begränsas till rättsfrågor och vara grundat på bristande behörighet hos förstainstansrätten, på rättegångsfel som kränker den överklagandes intressen eller på att förstainstansrätten har åsidosatt gemenskapsrätten (se bland annat beslut av den 5 december 1997 i mål C-218/97 P, Leite Mateus mot rådet, REG 1997, s. I-6945, punkt 20). Enligt artikel 112.1 c i rättegångsreglerna för domstolen skall överklagandet dessutom innehålla de rättsliga grunder som åberopas.

49 Enligt fast rättspraxis följer av dessa bestämmelser att det i ett överklagande klart skall anges de delar som klandras i den dom som begärs upphävd och de rättsliga argument som åberopas till stöd härför. Ett överklagande som endast ordagrant upprepar eller återger grunder och argument som redan framförts vid förstainstansrätten, inbegripet sådana som är baserade på omständigheter som förstainstansrätten uttryckligen har förkastat, uppfyller inte detta krav (se bland annat beslut av den 26 april 1993 i mål C-244/92 P, Kupka Floridi mot Ekonomiska och sociala kommittén, REG 1993, s. I-2041, punkterna 9 och 10, dom av den 24 oktober 1996 i mål C-73/95 P, Viho mot kommissionen, REG 1996, s. I-5457, punkterna 25 och 26, samt beslut av den 16 september 1997 i mål C-59/96 P, Koelman mot kommissionen, REG 1997, s. I-4809, punkt 52).

50 Det bör inledningsvis konstateras att de grunder för upphävande [av förstainstansrättens dom] som Somaco har anfört i förevarande mål inte begränsar sig till ett upprepande av de grunder och argument som redan har lagts fram inför förstainstansrätten. Av dessa framgår tvärtom på ett tillräckligt klart sätt de delar i den överklagade domen som klandras samt de rättsliga argument som åberopas till stöd för yrkandet om upphävande. Såsom generaladvokaten har påpekat i punkt 16 i sitt förslag till avgörande är det nämligen möjligt att i överklagandet urskilja två olika grunder, även om de inte har framställts uttryckligen.

51 Som första grund görs gällande att domskälen i den överklagade domen är motsägelsefulla eller otillräckliga, i och med att förstainstansrätten ansåg dels att det inte förelåg några påtryckningar som importörerna med tillstånd att importera till det egentliga Frankrike inte kunde stå emot, dels att det omtvistade beslutets motivering var korrekt i den del som det angavs att det förelåg påtryckningar på återförsäljarna på Martinique, vilka var beroende av nämnda importörer. Den andra grunden avser missuppfattning av bevisningen, vilken förstainstansrätten skall ha gjort sig skyldig till då den fastslog att det förekom påtryckningar på återförsäljarna på Martinique som de inte kunde stå emot.

52 Under dessa omständigheter skall det konstateras att kommissionens första anmärkning inte kan godtas, enligt vilken Somacos överklagande inte tillräckligt preciserat har redogjort för de åberopade grunderna.

53 Vad därefter beträffar frågan huruvida Somacos båda grunder innebär ett ifrågasättande av förstainstansrättens bedömning av de faktiska omständigheterna, skall det först konstateras att frågan huruvida motiveringen av en av förstainstansrättens domar är motsägelsefull eller otillräcklig utgör en rättsfråga vilken som sådan kan åberopas i mål om överklagande (se bland annat dom av den 1 oktober 1991 i mål C-283/90 P, Vidrányi mot kommissionen, REG 1991, s. I-4339, punkt 29, och av den 20 november 1997 i mål C-188/96 P, kommissionen mot V, REG 1997, s. I-6561, punkt 24).

54 Vad slutligen beträffar den grund som avser missuppfattning av bevisningen, skall det påpekas att även om det endast är förstainstansrätten som skall bedöma värdet av den bevisning som har frambringats (se bland annat dom av den 1 juni 1994 i mål C-136/92 P, kommissionen mot Brazzelli Lualdi m. fl., REG 1994, s. I-1981, punkt 66), har domstolen emellertid ansett att grunder som avser missuppfattning av bevisningen kan tas upp till sakprövning (se dom av den 2 mars 1994 i mål C-53/92 P, Hilti mot kommissionen, REG 1994, s. I-667, punkt 42, av den 16 september 1997 i mål C-362/95 P, Blackspur DIY m. fl. mot rådet och kommissionen, REG 1997, s. I-4775, punkt 29, samt beslut av den 6 oktober 1997 i mål C-55/97 P, AIUFFASS och AKT mot kommissionen, REG 1997, s. I-5383, punkt 25, och av den 16 oktober 1997 i mål C-140/96 P, Dimitriadis mot revisionsrätten, REG 1997, s. I-5635, punkt 35).

55 Av vad som anförts följer att kommissionens invändning om rättegångshinder skall ogillas.

Prövning i sak

Yrkandena om ogiltigförklaring

56 Som första grund har Somaco gjort gällande att förstainstansrätten har gjort en åtskillnad mellan situationen i det franska moderlandet och situationen på Martinique. Förstainstansrätten skulle inte ha kunnat fastslå att det förelåg en överenskommelse som omfattades av artikel 85 i fördraget mellan importörerna med importtillstånd avseende det franska moderlandets territorium samtidigt som den fastslog att återförsäljarna på Martinique, som är beroende av dessa importörer, utsattes för statliga påtryckningar som de inte kunde stå emot. Förstainstansrätten skulle i sin motivering inte ha angivit några omständigheter som är kännetecknande för sådana påtryckningar och som skulle motivera att de på Martinique verksamma företagens handlande bedömdes annorlunda än de företag i det franska moderlandet som de är beroende av. Om det förekom påtryckningar, utövades dessa enligt Somaco mellan företagen, det vill säga mellan återförsäljarna och importörerna i det franska moderlandet.

57 Det bör i det avseendet erinras om att förstainstansrätten i punkt 70 i den överklagade domen konstaterade att, i avsaknad av andra uppgifter om den tillämpliga importregleringen än de som låg till grund för kommissionens första beslut om avslag, det omtvistade beslutet i den del det avsåg klagomålen mot importörerna i det franska moderlandet inte grundade sig på objektiva, relevanta och samstämmiga indicier som visade att de franska myndigheterna ensidigt hade utövat påtryckningar på företagen som de inte hade kunnat stå emot, i syfte att förmå företagen att agera på det i klagomålen påtalade sättet. Det är mot bakgrund av avsaknad av uppgifter som kunnat visa att sådana påtryckningar förelåg som förstainstansrätten i punkt 71 ansåg att importörer som handlade i överensstämmelse med den franska förvaltningens önskemål — med beaktande av samtliga relevanta risker och fördelar — skulle anses ha gjort ett affärsmässigt val, samtidigt som den i punkt 72 fastslog att det omtvistade beslutet skulle ogiltigförklaras.

58 Vad däremot beträffar Somacos klagomål som riktar sig mot återförsäljarna på Martinique, konstaterade förstainstansrätten i punkt 88, på grundval av de nya

uppgifter som inhämtats inom ramen för den undersökning som kommissionen genomfört efter det att förstainstansrätten hade ogiltigförklarat dess första beslut, att kommissionens slutsats att återförsäljarna på Martinique inte hade någon autonomi vid genomförandet av importregleringen i fråga grundade sig på objektiva, relevanta och samstämmiga indicier och, i punkt 97, att ingen annan av de av klagandena åberopade handlingarna kunde vederlägga denna uppfattning.

59 Av detta följer att den överklagade domens motivering inte är motsägelsefull eller otillräcklig. Till skillnad från vad Somaco har gjort gällande, fastslog inte förstainstansrätten att det förelåg en sådan samverkan som är förbjuden enligt artikel 85 mellan importörerna med tillstånd i det franska moderlandet, utan konstaterade endast att kommissionens grund för att avvisa klagomålen, nämligen att de klandrade importörerna inte förfogade över någon autonomi eller något "handlingsutrymme", inte stöddes av tillräcklig bevisning. Förstainstansrätten konstaterade nämligen att de uppgifter som kommissionen kallat "nya uppgifter" i förhållande till de handlingar som inlämnats i målet Asia Motor France II inte rörde något annat än situationen på Martinique och det var just prövningen av dessa uppgifter som fick förstainstansrätten att komma fram till en annan slutsats i fråga om situationen på Martinique än den som den hade kommit fram till i fråga om det franska moderlandet, det vill säga att återförsäljarna på Martinique inte hade någon autonomi vid genomförandet av importregleringen i fråga.

60 I detta sammanhang utgör det förhållandet att förstainstansrätten i punkt 87 i den överklagade domen konstaterade att återförsäljarna på Martinique var beroende av de importörer som har importtillstånd i det franska moderlandet inte skäl att ifrågasätta förstainstansrättens bedömning på grundval av det framlagda bevismaterialet, att den på Martinique gällande importregleringen var av uteslutande statlig karaktär.

61 Av detta följer att överklagandet inte kan vinna bifall på den första grunden.

62 Som andra grund har Somaco gjort gällande att förstainstansrätten har gjort sig skyldig till missuppfattning av innebörden av den bevisning som företaget inkommit med, närmare bestämt innebörden av protokollet från mötet av den 19 oktober 1987 och av det avtalsprotokoll som företagen undertecknade samma dag.

63 Enligt Somaco syftade inte mötet den 19 oktober 1987 endast till att Toyota skulle återställa vad det sålt utöver sin kvot. Även andra frågor skulle ha behandlats. Somaco hänvisar i det avseendet bland annat till att det i mötesprotokollet anges att "[t]ill följd av en diskussion mellan samtliga deltagare har de närvarande återförsäljarna beslutat ... att godta en självbegränsning, avseende samtliga märken, till 15 procent av den totala marknaden och att absolut iaktta denna självbegränsning, vid behov genom självkontroll".

64 Somaco har även understrukit att det framgår av mötesprotokollet att deltagarna "vill anse eventuella tvister mellan dem som personliga angelägenheter" och att det i mötesprotokollet föreskrevs att ett avtalsprotokoll mellan återförsäljarna skulle utarbetas. Detta protokoll skulle likaledes vara klart och otvetydigt, då det i protokollet anges att "[d]e parter som åtagit sig ... förbinder sig att" och att "[o]m en av klausulerna ovan inte skulle iakttas av någon part, upphör detta protokoll att vara bindande". Följaktligen skulle själva ordalydelsen av mötesprotokollet och av avtalsprotokollet vara oförenlig med förstainstansrättens tolkning att mötet haft som enda syfte att Toyota skulle återställa vad företaget sålt utöver sin kvot.

65 Det skall i det avseendet erinras om att förstainstansrätten i den överklagade domen har undersökt de båda handlingar som Somaco har åberopat, i syfte att bedöma huruvida företaget hade visat att det fanns "avvikande" uppgifter som bevisade att återförsäljarna av japanska fordon hade en viss grad av autonomi i fråga om fördelningen av den totala kvot på 15 procent som de franska myndigheterna hade fastställt för import av japanska bilar till Martinique.

66 Förstainstansrätten har i det avseendet påpekat att själva ordalydelsen av protokollet från mötet av den 19 oktober 1987 mellan representanter från olika ministerier och av avtalsprotokollet som bifogades detta protokoll var ägnad att leda till uppfattningen att de återförsäljare av japanska fordon som avses i klagomålet hade inlett en konkurrensbegränsande samverkan och att det var just på grundval av dessa handlingars ordalydelse som förstainstansrätten i domen i målet Asia Motor France II hade dragit slutsatsen att det vid en första anblick utgjorde ett tungt vägande indicium för att det verkligen var fråga om ett självständigt handlande av dessa ekonomiska aktörer.

67 Förstainstansrätten konstaterade emellertid i den överklagade domen att de handlingar som hade kommit fram under kommissionens nya undersökning kunde förklara de uttryck som användes i mötesprotokollet och i det bifogade avtalsprotokollet, utan att man därför var tvungen att dra slutsatsen att det förelåg en samverkan.

68 Av detta framgår att förstainstansrätten inte har missuppfattat bevisningen i fråga om de två handlingar som Somaco har åberopat. Förstainstansrätten har visserligen uttryckligen medgivit att de ordalag som användes i dessa båda handlingar talade för att det förelåg en samverkan, vilket har åberopats i klagomålet, men den fastslog likväl att dessa båda handlingar, sedda i ett större sammanhang, kunde ges en annan förklaring och, mot bakgrund av bevismaterial som kommissionen företett, inte kunde försvaga ståndpunkten att det var myndigheterna som fastställde importkvoter utan återförsäljarnas aktiva deltagande.

69 Av detta följer att förstainstansrätten inte har förvanskat innebörden av de båda handlingar som Somaco har åberopat och att talan inte kan bifallas på den grund som har anförts i det avseendet.

Skadeståndsyrkandena

70 Vad beträffar skadeståndsyrkandena har Somaco gjort gällande att förstainstansrätten gjorde sig skyldig till uppenbart felaktig rättstillämpning då den konstaterade att ansökan inte gjorde det möjligt att identifiera den ansvarsgrundande handlingen eller att denna rättsstridiga handling inte kunde identifieras med erforderlig klarhet och precision. Dessa båda påståenden skulle enligt Somaco vara motstridiga, och det vore i varje fall lämpligt att få veta om kommissionens handlande, som hade lett till att ett flertal mål anhängiggjorts vid förstainstansrätten och följaktligen hade blockerat målet sedan elva år, kunde utgöra culpa som utlöste kommissionens ansvar och tvingade den att ersätta den skada som uppenbarligen beror på själva det klandrade handlandet.

71 Det skall i det avseendet erinras om att enligt fast rättspraxis ankommer det i första hand på den part som gör gällande att gemenskapen skulle vara skadeståndsansvarig att anföra övertygande bevisning avseende förekomsten eller omfattningen av den skada som parten åberopar och att bevisa orsakssambandet mellan skadan och det handlande som läggs gemenskapsinstitutionerna till last (se bland annat dom av den 21 maj 1976 i mål 26/74, Roquette frères mot kommissionen, REG 1976, s. 677, punkterna 22 och 23, och av den 16 september 1997 i det ovannämnda målet Blackspur DIY m. fl. mot rådet och kommissionen, punkt 31).

72 I punkt 110 i den överklagade domen ansåg förstainstansrätten att varken de argument som klagandena hade anfört eller ansökan betraktad i dess helhet gjorde det möjligt att med erforderlig klarhet och precision identifiera de ansvarsgrundande handlingar som tillskrevs kommissionen eller arten av den skada som klagandena påstod sig ha lidit.

73 Det skall följaktligen konstateras att förstainstansrätten hade fog för att anse att ansökan inte uppfyllde de krav som ställs. Det framgår nämligen av punkt 109 i den överklagade domen att klagandena i sin argumentation endast angav de belopp som de ansåg utgöra "[d]en totala skada som företagen har lidit till följd av samverkan" och påpekade att "[d]en skada, jämte lagstadgad ränta på beloppet, som kommissionen till följd av förseningar och rättsstridiga beslut är ansvarig för, kan skäligen uppskattas till ränta på dessa belopp enligt den räntesats som gemenskapen vanligtvis tillämpar (9,75 procent) från dagen för avslagsbeslutet av den 5 december 1991 till dess att domen meddelas". Följaktligen har Somaco varken förklarat vilket felaktigt handlande som kommissionen skall klandras för eller förklarat vilken skada som företaget påstår sig ha lidit.

74 Talan kan således inte vinna bifall på denna grund.

75 Av vad anförts följer att överklagandet inte kan vinna bifall på någon av de grunder som Somaco har åberopat, varför det skall ogillas.

Rättegångskostnader

76 Enligt artikel 69.2 i rättegångsreglerna, vilken i enlighet med artikel 118 är tillämplig i mål om överklaganden, skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Eftersom Somaco har tappat målet, skall företaget förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna.

På dessa grunder beslutar

DOMSTOLEN (femte avdelningen)

följande dom:

1) Överklagandet ogillas.

2) Somaco SARL skall ersätta rättegångskostnaderna.

Gulmann Wathelet Edward

Jann Sevón

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 7 maj 1998.

R. Grass C. Gulmann

Justitiesekreterare Ordförande på femte avdelningen